

*Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2023. № 3.*

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.3.39>

УДК 334.024:7-021.414](477)

Х. С. Демків,

к. е. н., доцент кафедри обліку і аудиту,

Львівський національний університет імені Івана Франка

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9732-8966>

О. Б. Гамкало,

к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту,

Львівський національний університет імені Івана Франка

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6078-7990>

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ АНТИКВАРНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Kh. Demkiv,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting and Auditing, Ivan Franko National University of Lviv

O. Hamkalo,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Auditing, Ivan Franko National University of Lviv

PROBLEMS OF ANTIQUE BUSINESS ORGANIZATION IN UKRAINE

У статті досліджено питання організації антикварного бізнесу в Україні. Проаналізовано ключові поняття, які характеризують специфіку діяльності суб'єктів антикварного бізнесу і водночас виступають об'єктами операцій купівлі-продажу, а саме: «предмети антикваріату», «предмети колекціонування» та «твори мистецтва». Обґрунтовано необхідність щодо розмежування змісту даних понять та їх вдосконалення із врахуванням

світового досвіду і тенденцій, що в подальшому дозволить правильно ідентифікувати та класифікувати такі предмети для потреб суб'єктів господарювання.

Виявлено недостатність спеціалізованого законодавства, яке б регулювало антикварний бізнес, проте визначено шляхи адаптації існуючої нормативно-правової бази. Через призму українського законодавства досліджено можливість організації антикварного бізнесу, яка розпочинається із об'єднаного етапу перевірки правомірності обраного виду економічної діяльності, вибору організаційно-правової форми господарювання, державної реєстрації суб'єкта господарювання та вибору системи оподаткування.

The article examines the issue of the organization of the antique business in Ukraine. The key concepts that characterize the specifics of the economic activity of subjects of the antique business and at the same time act as objects of purchase and sale operations, namely: “antiques”, “collectibles” and “works of art” are analyzed. The need to delimit the content of these concepts and improve them (taking into account world experience and trends) is substantiated, which in the future will allow to correctly identify and classify antiques, collectibles and works of art for the needs of business entities. Thus, it was found that the factor of time plays an important role for antiques, so antiques (according to international practice) should be considered as items with historical and artistic value over 100 years old, on the other hand, there is no such requirement for collectibles, since collecting is based on the preferences of the collector, which do not always have an artistic or historical nature, as for works of art, they should be distinguished from antiques.

The insufficiency of specialized legislation that could regulate the antique business was revealed, however, ways of adapting the existing legal framework were identified. Through the prism of Ukrainian legislation, the possibility of organizing an antique business was investigated, which begins with the combined stage of checking the legality of the chosen type of economic activity, choosing the organizational and legal form of business, state registration of the business entity and choosing of the taxation system.

With the help of the Classifier of types of economic activity used in Ukraine, it was determined that the antique business meets the specified criteria and can be legally carried out on the territory of our country. It was found that today there are no restrictions regarding the choice of organizational and legal form of conducting

antique business, and therefore both individual entrepreneurs and legal entities can engage in it. As for choosing a taxation system, according to the Tax Code of Ukraine, it is determined that a simplified taxation system cannot be used when conducting an antique business.

Ключові слова: форма господарювання, система оподаткування, предмети антикваріату, бізнес, податки, державна реєстрація.

Keywords: antiques, collectibles, business, taxation system, tax, economic activity, law.

Постановка проблеми. Повторюваність (систематичність) господарських операцій, здійснюваних певним суб'єктом в ході господарської діяльності, потребує перенесення такої діяльності у легальну площину. Для цього необхідно здійснити низку законодавчо визначених кроків організаційного характеру, серед яких слід виділити: визначення виду економічної діяльності, яка буде провадитись із подальшою перевіркою її законодавчої правомірності; вибір організаційно-правової форми господарювання із подальшою державною реєстрацією; вибір системи оподаткування. Такі кроки можна вважати стандартизованими, а отже обов'язковими для виконання потенційними суб'єктами господарювання на ринку антикваріату загалом або ж антикварного бізнесу зокрема.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Серед вітчизняних вчених проблемі організації власного бізнесу в Україні через призму державної реєстрації, присвячено наукові доробки Тюлькіної К.О. [1], Грабильникової О.А. [2], Квасницької О.О. [3], Кореневої М.М. [4]. Питання специфіки вибору системи оподаткування висвітлено у роботах Онісіфорової В.Ю., Сідельникової В.К. [5], Чирви А.А. [6], Коби О.В. [7].

Водночас проблематика організації антикварного бізнесу в Україні, через свою специфіку, на сьогоднішній день залишається малодослідженою, що і зумовлює необхідність подальших наукових пошуків.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження чинників, які мають вплив на організацію та розвиток суб'єктів антикварного бізнесу в Україні.

Виклад основного матеріалу. Перш за все потрібно розкрити сутність ключових понять, які є характерними для антикварного бізнесу та ринку антикваріату загалом, до них відносимо: предмети антикваріату, предмети колекціонування та твори мистецтва.

Досліджуючи сутність поняття «предмети антикваріату» можемо зауважити, що різні джерела по різному його трактують, однак усюди присутній чинник часу, який вказує на «старовину», а отже унікальність таких предметів. До прикладу, енциклопедія Британіка описує предмети антикваріату як реліквії чи старовинні предмети минулих епох, що мають естетичну, історичну та фінансову цінність [8]. Доволі часто згадки про предмети антикваріату можна знайти у митному чи іншому податковому законодавстві різних країн. Так, у Законі США про митні платежі (U.S. Tariff Act) від 1930 року було запропоновано предметами антикваріату вважати предмети дата створення яких припадала на період до 1830 року, а Законом від 1966 року предметами антикваріату вже вважаються ті, вік яких щонайменше 100 років [8]. Податкове законодавство Республіки Польща, також вказує на те, що до антикварних відносяться предмети віком понад 100 років [9].

Що стосується українського законодавства, то у Правилах торгівлі антикварними речами під антикварними речами запропоновано розуміти культурні цінності віком понад 50 років, які мають ознаки історичного, художнього та наукового значення [10]. Натомість у Митному тарифі України (групи 50-97) міститься інформація про визнання антикваріатом предметів віком понад 100 або 250 років [11]. Тобто існує неспівставність в інтерпретації поняття «предмети антикваріату» стосовно чинника часу на рівні різних законодавчих актів, тому є обґрунтована потреба у перегляді даної проблеми із врахуванням світової практики.

Тими ж Правилами торгівлі антикварними речами, предмети колекціонування розглядаються як складова антикварних речей, тобто фактично прирівнюються до них. Вважаємо, що така тенденція загалом шкодить ринку антикваріату оскільки впливає на його прозорість через викривлення інформації на ньому. Слід зауважити, що предмети антикваріату можуть бути предметами колекціонування, але не навпаки, бо прив'язка до чинника часу не є обов'язковою для останніх, адже колекціонування пов'язане із пошуком та систематизацією необхідних предметів об'єднаних однорідними характеристиками, задля створення власної унікальної за змістом колекції. Тому, тут найбільш вагомим чинником виступає важливість предмета для колекціонера та його місце у колекції. Тобто предмети колекціонування не завжди мають історичну чи художню цінність, а можуть обиратись виключно ґрунтуючись на власних вподобаннях колекціонера та його менталітеті. До прикладу, в Україні немає культури колекціонування бейсбольних карток на відміну від США, де перш за все бейсбол є національним спортом і серед колекціонерів такі предмети можуть оцінюватись у десятки тисяч доларів США.

Схожою є ситуація і з творами мистецтва. В українському законодавстві вони знову ж таки розглядаються як складова предметів антикваріату. Загальноприйнятим є те, що до творів мистецтва відносять живопис, графіку та пластику (барельєфи чи скульптури). Якщо ж аналізувати світові тенденції, то бачимо що світовий ринок антикваріату зазнає значних перетворень, які спричинені усвідомленням того, що антикваріат є обмеженим у свої кількості, а отже пропозиції на ринку з кожним роком будуть зменшуватись, по мірі «осідання» тих чи інших предметів у приватних колекціях чи окремих інвесторів, тому все частіше зустрічається таке поняття як ринок творів мистецтва та антикваріату. Виділений на такому ринку сегмент творів мистецтва дозволяє їх розподілити на стародавні та сучасні, і за рахунок останніх розвивати та підтримувати ринок загалом.

У таблиці 1, наведено загальний перелік категорій предметів, які загалом відносять до предметів антикваріату, колекціонування та творів мистецтва.

Таблиця 1. Порівняння законодавства України у розрізі класифікації предметів антикваріату, колекціонування та творів мистецтва

<i>Категорія</i>	<i>Правила торгівлі антикварними речами</i>	<i>Митний тариф України (групи 50-97)</i>
<i>Художні твори:</i> твори живопису; графіки та скульптури; картини та малюнки; художні композиції та монтаж; гравюри, естампи, літографії, твори декоративно-прикладного мистецтва	+	+
Складові частини та фрагменти архітектурних, історичних, художніх пам'яток і пам'яток монументального мистецтва	+	
Рідкісні рукописи, друковані видання і документальні пам'ятки, інкунабули та інші видання	+	
Архівні документи, в тому числі кіно-, фото-, фонові документи	+	
Унікальні та рідкісні музичні інструменти	+	
Старовинні монети та інші предмети колекціонування	+	+
Марки поштові або гербові, знаки поштової оплати, у тому числі першого дня гашення, поштові канцелярські предмети (гербовий папір) та подібні предмети, використані або невикористані		+
Колекції та предмети колекціонування з археології, етнографії або історії		+
Колекції та предмети колекціонування, із зоології, ботаніки, мінералогії, анатомії або палеонтології		+
Антикваріат віком понад 100 років		+
Антикваріат віком понад 250 років		+

* Джерело: сформовано авторами на основі [10,11]

Як бачимо, слід виділити ще одну недосконалість українського законодавства – це відсутність уніфікованої та розгорнутої системи класифікації предметів антикваріату, колекціонування та творів мистецтва, без якої неможливою стає їх ідентифікація та оцінка. Необхідно зазначити, що

згідно Правил торгівлі антикварними речами, предмети антикваріату охоплюють як твори мистецтва, так і предмети колекціонування. Натомість у Митному тарифі України (групи 50-97) є чітке розмежування даних предметів, тут окремо виділені твори мистецтва, колекції та предмети колекціонування за окремими напрямками та предмети антикваріату, проте і тут відсутня деталізація та більш вичерпне пояснення того, які категорії предметів слід вважати антикваріатом.

Керуючись світовою практикою аукціонних домів, можемо узагальнити класифікацію предметів антикваріату за такими ключовими категоріями: автомобілі; годинники та барометри, наручні годинники; іграшки; кераміка та скло; килими ручної роботи; книги та манускрипти; меблі; монети та медалі; музичні інструменти; поштові марки; столове срібло; твори мистецтва; фотографії та принти (плакати); ювелірні вироби та прикраси; інше.

Крім того потрібно розуміти, що правильно ідентифіковані і класифіковані предмети антикваріату, колекціонування та твори мистецтва сприятимуть більш чіткому відображенню здійснюваних із ними операцій у системі бухгалтерського обліку, а отже і формуванню звітності у майбутньому.

Викладена інформація визначає необхідність дослідження питання щодо існування ринку антикваріату в Україні як самостійного явища. Загальновідомо, що якщо мова йде про типовий товарний ринок, то його наявність характеризує низка ознак, серед яких: приватна власність, свобода підприємництва та вибору, особистий інтерес, конкурентність, ціноутворення [12, с.98].

Однак, враховуючи специфіку потенційного ринку антикваріату, яка передусім полягає в тому, що попит і пропозиція тут формується не на споживчі товари, а на предмети розкоші до яких відносять твори мистецтва, предмети колекціонування та предмети антикваріату, які є обмеженими у своїй кількості, що і вказує на їх унікальність та впливає на формування ціни [13, с.141], то такі ознаки, а власне їх інтерпретація має враховувати усі можливі особливості. Вважаємо, що для ринку антикваріату важливою має бути також і

його прозорість, ключовою передумовою якої є доступність до повної, правдивої і своєчасної інформації, бо інформація має вплив на формування рівня цін, конкуренцію та інші аспекти діяльності.

Яскравим прикладом впливу інформації на формування та державне визнання ринку антикваріату є досвід Республіки Польща. Офіційне визнання ринку творів мистецтва та антикваріату як окремої самостійної структури і її інтегрованість в економіку країни прослідковується із 2016 року, про що свідчить наявність розгорнутих статистичних звітів сформованих Центральним управлінням статистики Республіки Польща, де проаналізовано: обороти продажів за відповідний період; які категорії предметів реалізовувались найкраще, а які гірше; регіони країни, де торгівля предметами антикваріату, колекціонування та творами мистецтва здійснювалась інтенсивніше. Крім того у вільному доступі є інформація про найбільших гравців на ринку, які займаються торговельними операціями і навколо яких власне зосереджено діяльність ринку (прослідковується наслідування світових тенденцій, наприклад зосередження торгівлі предметами антикваріату, колекціонування та творів мистецтва навколо аукціонів світового рівня таких як Sotheby's та Christie's).

Натомість в Україні, стверджувати про наявність повноцінного ринку антикваріату не доводиться, оскільки єдине, що вказує на його існування та певний рівень визнання з сторони держави, це наявність обмеженої статистичної інформації, яка відображає частку предметів антикваріату, колекціонування та творів мистецтва в загальній товарній структурі зовнішньої торгівлі. Тут проблема класифікації предметів антикваріату та їх кількісного виміру помітна якнайкраще. Наприклад, згідно із зведеною інформацією Служби статистики України щодо показників зовнішньої торгівлі окремими видами товарів за країнами світу, у 2021 році на територію України було ввезено 460,9 кг предметів антикваріату віком понад 100 років, загальною вартістю 137,9 тис. дол. США. [14]. Перш за все, вимірювання предметів антикваріату в кілограмах є вкрай недоцільним, це не та категорія товарів, яку

можна виміряти за допомогою даної одиниці, натомість більш логічним та правильним є застосування такої одиниці виміру як штуки. Крім того з наведеної інформації незрозуміло, які предмети антикваріату ввезли на територію України – це могли бути меблі XVII століття чи можливо столове срібло епохи Австро-Угорської імперії. Відсутність розгорнутої статистичної інформації можна вважати показником того, що суб'єкти, які здійснюють торговельні операції з предметами антикваріату, колекціонування та творами мистецтва, в переважній більшості здійснюють свою діяльність поза правовим полем, тобто без державної реєстрації та подальшого обліку в відповідних структурах, що вказує на високий рівень її тінізації.

Отже, в процесі нашого дослідження визначимо, чи існують законодавчі передумови для розвитку антикварного бізнесу в Україні та детінізації ринку антикваріату.

Проаналізувавши наявну законодавчу базу, можна стверджувати, що чи не єдиним вузькопрофільним документом, який стосується торгівлі предметами антикваріату є раніше згаданий спільний наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України і Міністерства культури і мистецтва України «Про затвердження правил торгівлі антикварними речами» № 322/795 від 29.12.2001р., де розкрито перелік предметів, які є антикварними, описано вимоги та особливості організації торгівлі такими предметами як в роздрібній мережі, так і на аукціонах [10]. Окремі положення щодо законності та особливостей переміщення культурних цінностей, у тому числі й предметів антикваріату регулюються положеннями Митного кодексу України, Митного тарифу України (групи 50-97) та Закону України «Про вивезення, ввезення та переміщення культурних цінностей» [15,11,16]. Натомість усе інше законодавство є адаптивним і може безперешкодно використовуватись при організації діяльності із торгівлі предметами антикваріату.

При веденні антикварного бізнесу слід керуватись:

— загальними положеннями Господарського Кодексу України та Закону України «Про підприємництво», якими зокрема визначено основні засади

господарювання в Україні і врегульовано відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання [17, 18];

— Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» щодо питань реєстрації суб'єкта із врахуванням особливостей обраної організаційно-правової форми господарювання [19];

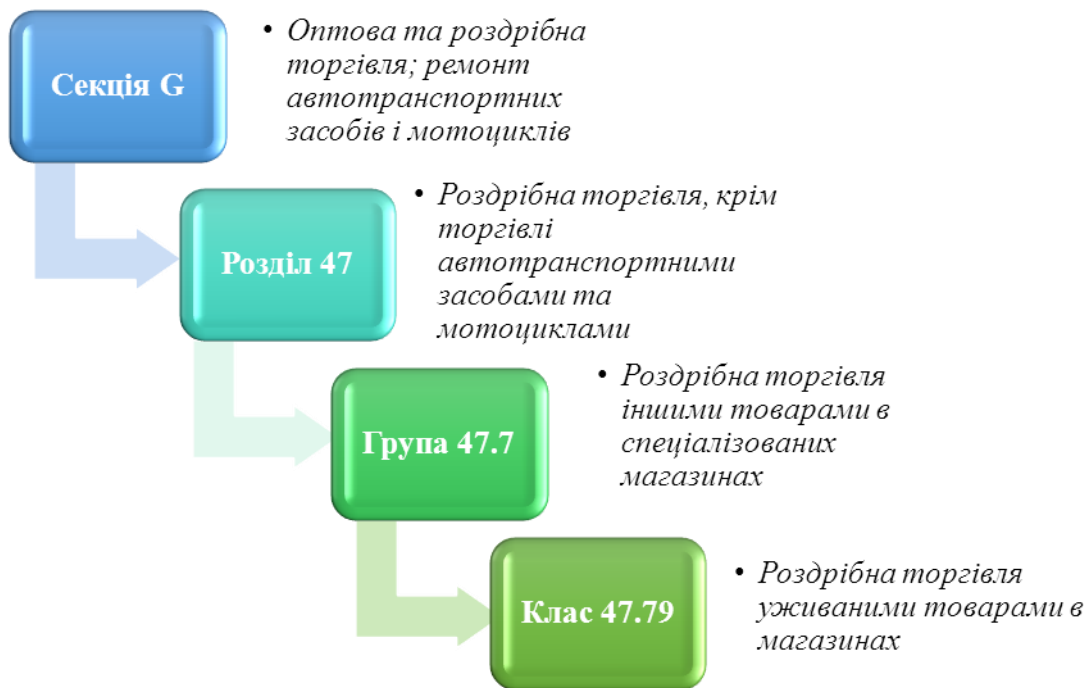
— Податковим кодексом України, задля правильного вибору застосовуваної в ході діяльності системи оподаткування, а отже правильності нарахування та справляння податків, зборів чи інших обов'язкових платежів у майбутньому [20];

— Законом «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо організації системи бухгалтерського обліку та її відповідності національним/міжнародним стандартам [21];

— Кодексом законів про працю України щодо врегулювання трудових відносини всіх працівників щодо основ найму працівників.

Одним із ключових кроків під час провадження будь якої господарської діяльності є перевірка її правомірності, з точки зору українського законодавства, за допомогою Класифікатора видів економічної діяльності (КВЕД – 2010). Класифікатор створений за ієрархічним типом і складається з секцій, розділів, груп і класів. Слід зауважити, що вибір виду економічної діяльності є надзвичайно важливим етапом, дана інформація у вигляді кодів подається під час державної реєстрації суб'єкта господарювання і в подальшому надає дозвіл займатися виключно нею.

На рис. 1 відображено ієрархію, яка вказує на законодавчо визначений шлях для можливості здійснювати роздрібні торговельні операції через магазини з: букіністичними книгами, антикваріатом, а також дозволяє діяльність аукціонних будинків (роздрібних).

Рис. 1. Процес вибору здійснюваної економічної діяльності відповідно до КВЕД*

*розроблено авторами на основі [22]

Проте, якщо шляхи реалізації предметів антикваріату будуть іншими, то необхідно обрати інші групи та класи. Наприклад, група 47.9 «Роздрібна торгівля поза магазинами» → клас 47.91 «Роздрібна торгівля, що здійснюється фірмами поштового замовлення або через мережу Інтернет (в тому числі можливість проведення роздрібної торгівлі через Інтернет-аукціони)» [22].

Якщо ж аналізувати світові тенденції щодо способів реалізації предметів антикваріату, то тут зберігається практика проведення класичних очних аукціонів із дотриманням усіх необхідних етапів: підбору предметів відповідно до тематики аукціону, експертизи їх автентичності з подальшим встановленням ціни, перевірка супровідної інформації та документації щодо підтвердження права власності на предмет, формування аукційних каталогів, безпосереднє проведення торгів, оформлення здійснених ставок із подальшим оформлення передачі права власності на предмет, постаукційне видання каталогів із відображенням ходу та результатів торгів. Підтвердженням цього є успішна

діяльність аукційних домів DESA, PolswissArt на ринку творів мистецтва та антикваріату Республіки Польща, а також таких домів світового визнання як Sotheby's та Christie's. Проте стрімка діджиталізація та діджитал трансформація економічних процесів, стимулює залучати нові інструменти у веденні бізнесу, торгівельна діяльність предметами антикваріату не є виключенням. З розвитком глобальної мережі Інтернет, появою криптовалют, популярності набувають он-лайн аукціони та магазини. Наприклад, у 2022 році аукційним домом Christie's було проведено 331 аукціон, 52,57% з яких припало на класичні очні аукціони, а 47,73% на он-лайн аукціони здійснювані в мережі Інтернет [23].

Отже в сучасних умовах розвитку цифрових технологій і обізнаності суспільства, український ринок антикваріату має шанси вийти на новий рівень і зменшити частку тінізованого бізнесу, шляхом здійснення процедури державної реєстрації із врахуванням обраної організаційно-правової форми господарювання.

В українському законодавстві не прослідковується обмежень щодо вибору організаційно-правової форми господарювання для здійснення торгівлі предметами антикваріату. Тобто можна здійснювати реєстрацію як у формі фізичної особи-підприємця (ФОП), так і у формі юридичної особи (найчастіше у вигляді приватного підприємства або товариства з обмеженою відповідальністю), вибір виключно за потенційним суб'єктом господарювання: якщо діяльність буде здійснюватися одноосібно з незначним оборотом, без формування партнерських відносин із іншими суб'єктами господарювання, то достатньою буде реєстрація у формі ФОП і навпаки.

Реєстрація як фізичних осіб-підприємців, так і юридичних осіб може здійснюватися через державного реєстратора або в он-лайн форматі за допомогою мережі Інтернет через сервіс Дія, портал iGov та на веб-сайті Он-лайн Будинок Юстиції.

При державній реєстрації фізичної особи-підприємця, реєстратору потрібно надати визначені законодавством документи: заяву про державну

реєстрацію та паспорт громадянина України з ідентифікаційним кодом. У заяві крім основної інформації про суб'єкта господарювання вказується уся необхідна особиста інформація та контактні дані, а також перелік усіх кодів КВЕД, згідно з якими ФОП зможе провадити свою діяльність, крім того у заяві відразу можна обрати систему оподаткування, яка буде використовуватись.

Що стосується державної реєстрації юридичних осіб, то окрім заяви, реєстратору надають оригінали або нотаріально завірени копії установчих документів – статуту та протоколу загальних зборів засновників.

Як і при реєстрації фізичної особи-підприємця, так і юридичної особи державним реєстратором здійснюється перевірка пакету поданих документів і за відсутності зауважень проводяться реєстраційні дії – до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань вноситься відповідний запис. На основі здійсненої реєстрації надається виписка з Єдиного державного реєстру в письмовій формі, яка в подальшому використовується для відкриття банківського рахунку, виготовлення печатки та у інших випадках.

Із питанням державної реєстрації тісно пов'язане і питання вибору системи оподаткування. Загальновідомо, що в Україні є змога обирати між двома системами оподаткування: спрощеною (при виконанні певних законодавчо визначених умов) та загальною. Для суб'єктів господарювання, діяльність яких пов'язана із торгівлею предметами антикваріату використання спрощеної системи оподаткування є неможливим, оскільки згідно з положеннями Податкового кодексу України платниками єдиного податку I-III групи не можуть бути фізичні особи-підприємці та юридичні особи, які здійснюють торговельні операції з предметами антикваріату, колекціонування, творами мистецтва [20].

При застосуванні загальної системи оподаткування, об'єктом оподаткування виступає прибуток. Для фізичних осіб-підприємців, що пов'язують свою діяльність з торгівлею предметами антикваріату це означає обов'язковість сплати: податку на доходи фізичних осіб та військового збору,

єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. А для юридичних осіб це вказує на необхідність сплати податку на прибуток. Крім того, фізичні особи-підприємці та юридичні особи керуються положеннями статті 210 Податкового кодексу України щодо необхідності застосування спеціального режиму оподаткування податком на додану вартість діяльності щодо виробів мистецтва, предметів колекціонування або антикваріату [20]. Також слід пам'ятати про необхідність сплати податку на доходи фізичних осіб, військового збору та єдиного соціального внеску в разі використання праці найманих працівників та інших податків, виникнення зобов'язань зі сплати яких можуть бути пов'язані із нюансами здійснюваної діяльності.

Таким чином, для ефективного здійснення господарської діяльності з предметами антикваріату вітчизняним підприємствам, необхідно адаптуватися до наявного нормативно-правового забезпечення, що сприятиме поступовій детінізації антикварного бізнесу, а також стимулюватиме державу до створення, зміни і вдосконалення законодавчої бази щодо питань обліково-аналітичного та податкового забезпечення для його регулювання.

Висновки. Проблема вітчизняного ринку антикваріату загалом та антикварного бізнесу зокрема перш за все пов'язана із дилемою законодавчого трактування дефініції ключових понять, які ідентифікують та характеризують потенційні об'єкти торговельних операцій. Підтвердженням цього є неоднозначна, недосконала та недостатня статистична інформація, яка не дозволяє провести якісний аналіз показників та причинно-наслідкових зав'язків діяльності суб'єктів господарювання на ринку антикваріату.

Чіткість розмежування предметів антикваріату, предметів колекціонування та творів мистецтва, деталізованість їх класифікації є запорукою достовірного, своєчасного, багатоаспектного та вичерпного інформаційного забезпечення діяльності учасників ринку антикваріату.

Що стосується питань організаційного характеру, то у ході дослідження виявлено, що існуюче законодавство має адаптивний характер, а відтак може

бути застосованим потенційними суб'єктами господарювання на ринку антикваріату для: вибору здійснюваної діяльності, організаційно-правової форми господарювання, офіційної державної реєстрації та вибору системи оподаткування.

Література

1. Тюлькіна К.О. Державна реєстрація підприємницької діяльності. URL: <http://mx.ogasa.org.ua/bitstream/123456789/9886/1/Державна%20реєстрація%20підприємницької%20діяльн..pdf> (дата звернення 08.03.2023 р.).
2. Грабильникова О.А. Етапи вдосконалення процедури реєстрації суб'єктів господарювання. *Trends in science and practice of today: abstracts of XXVIII International Scientific and Practical Conference, Ankara, Turkey, 01-04 June 2021*. Ankara, 2021. P. 170-174.
3. Квасницька О.О. Цілі, принципи та функції державної реєстрації суб'єктів підприємництва. *Актуальні проблеми держави і права*. Одеса, 2004. Вип. 22. С. 663-668.
4. Коренева М.М. Адміністративно-правові й інші проблемні аспекти відкриття, перереєстрації та ліквідації бізнесу в Україні й методи їх подолання. *Право і суспільство*. Дніпро, 2018. № 1(2). С. 152-157.
5. Онісіфорова В.Ю., Сідельнікова В.К. Спрощена система оподаткування: сучасний стан, переваги, недоліки та перспективи. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. Харків, 2019. № 2. С. 158-166.
6. Чирва А.А. Вибір системи оподаткування, обліку та звітності суб'єктів господарювання: проблеми та шляхи їх вирішення. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. Львів, 2014. № 797. С. 147–154.
7. Коба О.В. Порівняльний аналіз загальної та спрощеної системи оподаткування: особливості застосування, проблеми та напрями їх вирішення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Ужгород, 2019. Вип. 25(1). С. 116-120.

8. Енциклопедія Британіка. URL: <https://www.britannica.com/topic/antique-valuable-relic-or-old-object> (дата звернення 08.03.2023 р.).

9. Dyrektywa w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej. *Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej*. 2006. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0112&from=PL>

10. Про затвердження правил торгівлі антикварними речами: наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України та Міністерства культури і мистецтв України від 29.12.2001 р. №322/795. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0058-02#Text> (дата звернення 08.03.2023 р.).

11. Митний тариф України (групи 50-97): додаток до Закону України «Про Митний тариф України» від 19 жовтня 2022 року № 2697-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/26976-20#Text> (дата звернення 08.03.2023 р.).

12. Свердан М.М. Ринкова економіка та засоби забезпечення ефективності її функціонування. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. Київ, 2014. № 3 (25). С 97-101.

13. Демків Х. С., Гамкало О. Б. Бенчмаркінг у системі управління конкурентоспроможністю учасників ринку антикваріату в Україні. *Вісник Львівського університету. Серія економічна*. Львів, 2020. Випуск 59. С.140-151.

14. Товарна структура зовнішньої торгівлі України. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/zed.htm (дата звернення 08.03.2023 р.).

15. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012р. № 4495-VI. Дата оновлення: 04.03.2023р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення 08.03.2023 р.).

16. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей: Закон України від 21.09.1999 № 1068-XIV. Дата оновлення: 13.02.2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-14#Text> (дата звернення 08.03.2023 р.).

17. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003р. № 436-IV. Дата оновлення: 01.01.2023р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 08.03.2023 р.).

18. Про підприємництво: Закон України від 07.02.1991р. № 698-XII. Дата оновлення: 11.02.2022р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text> (дата звернення 08.03.2023 р.).

19. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003р. № 755-IV. Дата оновлення: 01.01.2023р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення 08.03.2023 р.).

20. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010р. № 2755-VI. Дата оновлення: 05.03.2023р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-15#Text> (дата звернення 08.03.2023 р.).

21. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999р. № 996-XIV. Дата оновлення: 10.08.2022р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 08.03.2023 р.).

22. Класифікатор видів економічної діяльності. URL: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html (дата звернення 08.03.2023 р.).

23. Christie's. URL: <https://www.christies.com/en/results?year=2022> (дата звернення 08.03.2023 р.).

References

1. Tiul'kina, K.O. (2022), "State registration of business activity", *The official site of the Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture*, available at: <http://mx.ogasa.org.ua/bitstream/123456789/9886/1/Державна%20реєстрація%20підприємницької%20діяльн..pdf> (Accessed 8 March 2023).

2. Hrabyl'nykova, O.A. (2021), "Stages of improvement of the procedure of registration of business entities", *Trends in science and practice of today*, Ankara, pp. 170-174.

3. Kvasnyts'ka, O.O. (2004), "Goals, principles and functions of state registration of business entities", *Current Problems of State and Law*, vol. 22, pp. 663-668.

4. Koreneva, M.M. (2018), "Administrative-legal and other problematic aspects of opening, re-registration and liquidation of business in Ukraine and methods of overcoming them", *Law and Society*, vol. 1(2), pp. 152-157.

5. Onisiforova, V.Yu. and Sidel'nikova, V.K. (2019), "Simplified taxation system: current status, advantages, disadvantages and prospects", *Problemy i perspektyvy rozvytku pidpriemnytstva*, vol. 2, pp. 158-166.
6. Chyrva, A.A. (2014), "Choosing a system of taxation, accounting and reporting of business entities: problems and ways to solve them", *Journal of Lviv Polytechnic National University*, vol. 797, pp. 147-144.
7. Koba, O.V. (2019), "Comparative analysis of the general and simplified taxation system: features of use, problems and directions of their solution.", *Uzhhorod National University Herald. International Economic Relations and World Economy*, vol. 25(1), pp.116-120.
8. The official site of Encyclopædia Britannica (2023), "Antique", available at: <https://www.britannica.com/topic/antique-valuable-relic-or-old-object> (Accessed 8 March 2023).
9. Official Journal of the European Union (2006), "Directive on the common system of added value tax", available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0112&from=PL> (Accessed 8 March 2023).
10. Ministry of Economy and European Integration of Ukraine and Ministry of Culture and Arts of Ukraine (2001), "On approval of the Rules of trade of antiques", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0058-02?lang=en#Text> (Accessed 8 March 2023).
11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2022), "Customs tariff of Ukraine (groups 50-97)", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/26976-20#Text> (Accessed 8 March 2023).
12. Sverdau, M.M. (2014), "Market economy and means of ensuring the efficiency of its functioning", *Herald of Kiev Institute of Business and Technology*, vol. 3 (25), pp. 97-101.
13. Demkiv, Kh. S. and Hamkalo, O. B. (2020), "Benchmarking in the competitiveness management system of antiques market participants in Ukraine", *Visnyk of the Lviv University. Series Economics*, vol. 59, pp.140-151.

14. The official site of State Statistics Service of Ukraine (2023), “Commodity structure of foreign trade of Ukraine”, available at: https://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/zed.htm (Accessed 8 March 2023).

15. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), “Customs Code of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (Accessed 8 March 2023).

16. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine “On export, import and return of cultural values”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-14#Text> (Accessed 8 March 2023).

17. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), “Economic Code of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (Accessed 8 March 2023).

18. The Verkhovna Rada of Ukraine (1991), The Law of Ukraine “On entrepreneurship”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text> (Accessed 8 March 2023).

19. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine “On state registration of legal entities, individual entrepreneurs and public formations”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (Accessed 8 March 2023).

20. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), “Tax Code of Ukraine”, available at: (Accessed 8 March 2023).

21. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine “On accounting and financial reporting in Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (Accessed 8 March 2023).

22. The official site of State Statistics Service of Ukraine (2023), “Classifier of types of economic activity”, available at: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html (Accessed 8 March 2023).

23. The official site of Christie’s (2023), “Auctions”, available at: <https://www.christies.com/en/results?year=2022> (Accessed 8 March 2023).

Стаття надійшла до редакції 13.03.2023 р.